

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Sžf/5/2015
Identifikačné číslo spisu:	7013200799
Dátum vydania rozhodnutia:	29.02.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Morava
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7013200799.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne obchodnej spoločnosti MIMIX, s.r.o., so sídlom Veľká Bara 5, IČO: 36 854 794, zastúpená JUDr. Ľubošom Petrovským, advokátom Štúrova 20 Košice, proti žalovanému Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky, so sídlom v Banskej Bystrici, Lazovná 63, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 14. marca 2013, č.1100306/1/129192/2013/5048, na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č.k. 7S/126/2013-29 zo dňa 19. novembra 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach č.k. 7S/126/2013-29 zo dňa 19. novembra 2014 p o t v r d z u j e .

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Vyššie označeným rozhodnutím Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“) žalobkyni nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca nepreukázal splnenie podmienok na oslobodenie od súdnych poplatkov nakoľko nepripojil k návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov doklady, z ktorých by vyplývalo preukázanie majetkových pomerov napriek tomu, že mal vedomosť o povinnosti riadne zdokladovať súdu stav majetkových pomerov účastníka konania. Je vecou účastníka konania aby na podporu svojich tvrdení predložil aj dôkazy, ktoré by dané skutočnosti preukázali. Súdu za takéhoto stavu nezostáva iná možnosť iba konštatovať že dôvody uvádzané žalobcom nie sú spôsobilé pre naplnenie podkladov na oslobodenie od súdnych poplatkov. Súd mal aj za to že vzhľadom na výšku súdneho poplatku (70,- €), tento nie je takým vysokým, že by žalobca vzhľadom na svoj majetok - základné imanie s rozsahom splatenia 6 640,- €, ktorý vlastní ako spoločnosť s ručením obmedzeným podľa obchodného registra, nebol schopný súdny poplatok zaplatiť.

Na túto skutočnosť reagoval žalobca podaním odvolania zo dňa 12.05.2014.

V odvolaní žalobca uviedol, že okolnosti uvedené v návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov týkajúce sa finančných pomerov žalobcu boli jediné zdokladovateľné informácie, ku ktorým mal právny zástupca skutočný prístup a preto o nich súd informoval. Dodal, že ostatné súdom požadované informácie potrebné k vyplneniu predmetného tlačiva a predloženie ďalších vo výzve súdu uvedených dokladov, nemá právny zástupca žalobcu k dispozícii, tieto informácie dokonca nemá k dispozícii ani žalobca. Žalobca má vedomosť, že celá účtovná a ostatná agenda, ktorá je nevyhnutná pre zdokladovanie jeho majetkových pomerov bola zaistená orgánmi činnými v trestnom konaní ešte v marci 2011. Uviedol, že zaistenie dokladov je problematické aj z toho dôvodu, že o ich zaistení nebol spísaný orgánmi činnými v trestnom konaní riadny protokol, preukazujúci ktoré doklady boli skutočne zaistené a preto si žalobca nevie zabezpečiť ani kópie svojich dokladov z vyšetrovacieho spisu. Žalobca konštatoval, že uvedená situácia spôsobuje mimoriadnu dôkaznú tieseň žalobcovi v rámci prebiehajúcich daňových kontrol, aj v priebehu súdnych konaní. Dôkazom tejto skutočnosti je aj vec týkajúca sa oslobodenia od súdnych poplatkov. Namietal, že tieto skutočnosti sú krajskému súdu známe aj z obsahu žaloby, ale aj z iných podaní vedených na Krajskom súde v Košiciach. Na záver uviedol, že žalobca si nezávinene nevie splniť povinnosť uloženú mu v predmetnej výzve, čo mu ale nemôže byť na ťarchu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ust. § 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal vec predloženú krajským súdom podľa § 211 a nasl. O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s ust. § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a dospel k záveru, že v danej veci nie sú splnené procesné podmienky pre preskúmanie odvolania v jeho merite.

Podľa § 5 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa § 138 ods. 1 O.s.p. na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti. Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný.

Zákonodarca v citovanom ustanovení Občianskeho súdneho poriadku pripúšťa možnosť čiastočného, prípadne úplného oslobodenia od súdnych poplatkov. Predpokladom priznania oslobodenia od súdnych poplatkov je v prvom rade samotná žiadosť účastníka konania, preukázanie dôvodov, spočívajúcich v majetkových, sociálnych, finančných a pod. pomeroch účastníka, odôvodňujúcich oslobodenie od súdnych poplatkov a súčasne preukázanie, že nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Povinnosťou súdu je skúmať splnenie podmienok pre oslobodenie od súdnych poplatkov v každom prípade individuálne a to aj vzhľadom na individuálnosť každého konania.

Účelom ustanovenia § 138 O.s.p. je, aby účastníkovi nebolo len pre jeho majetkové a sociálne pomery znemožnené uplatňovať alebo brániť svoje právo. Pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov musia byť súčasne splnené dve podmienky. Prvou je nepriaznivá finančná, resp. majetková situácia a druhou skutočnosť, že nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva (teda quasi pravdepodobnosť úspechu v ďalšom konaní na strane žiadateľa). V prípade fyzických osôb sa prihliada aj na osobné a rodinné pomery. Vychádzajúc, ako z jazykového výkladu uvedeného zákonného ustanovenia, tak i zo zásady rovnosti účastníkov občianskeho súdneho konania, deklarovanou taktiež Európskym súdom pre ľudské práva, zákon nerozlišuje medzi subjektmi podnikateľskými a nepodnikateľskými. Oprávnenosť žiadosti preto súd hodnotí z hľadiska splnenia uvedených podmienok,

pričom vychádza zo skutočností, preukázaných žiadateľom.

Najvyšší súd po oboznámení sa so spisovým materiálom vyhodnotil postup krajského súdu ako bezchybný a úplne v súlade s § 138 ods. 1, 2 O.s.p., ako aj právami na súdnu a inú právnu ochranu garantovanými Ústavou Slovenskej republiky.

Krajský súd v prejednávanej veci vykonal zisťovanie majetkových pomerov žalobcu, ktoré je potrebné nielen tvrdiť, ale ich aj preukázať. O oslobodení od súdnych poplatkov v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia súd rozhoduje na návrh účastníka konania, ku ktorému je tento povinný pripojiť listinné dôkazy, deklarujúce jeho majetkové pomery. Neprihliadal na skutočnosť, že žalobca je podnikateľským subjektom ako na hlavný dôvod nepriznania oslobodenia od súdnych poplatkov, a už vôbec túto skutočnosť o sebe nehodnotil ako dôvod pre nepriznanie oslobodenia od súdnych poplatkov.

Podľa § 121 O.s.p. netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo známe súdu z jeho činnosti, ako aj právne predpisy uverejnené alebo oznámené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky a právne záväzné akty, ktoré boli uverejnené v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev a v Úradnom vestníku Európskej únie.

Podľa § 125 O.s.p. za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

Podľa § 132 O.s.p. dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

Majetkové pomery žalobcu nemožno považovať za skutočnosti všeobecne známe alebo známe súdu z jeho činnosti a konanie o oslobodenie od súdneho poplatku nie je konaním, v ktorom by zákon ukladal súdu vyhľadávaciu povinnosť vo vzťahu k dôkazom potrebným na zistenie skutkového stavu. Je preto výlučne na žalobcovi, aby svoje tvrdenie o nepriaznivých pomeroch sám preukázal, na čo slúži, okrem iných aj tlačivo, ktoré mu krajský súd doručil a ktoré je tiež dostupné na internete.

Keďže žalobca nepredložil relevantné doklady preukazujúce jeho tvrdenie o nepriaznivej situácii, krajský súd, logicky nemohol vykonať akékoľvek dokazovanie v tomto smere. Preto bolo správne jeho rozhodnutie nepriznať žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov z dôvodu, že nepreukázal svoje tvrdenia o nepriaznivosti finančných a majetkových pomerov. Rovnako tak nemožno ako argument pre oslobodenie od súdnych poplatkov použiť tvrdenie nesplnenia si zákonnej povinnosti podať daňové priznanie. Je navyše len ťažko uveriteľné, že podnikateľský subjekt nemá vedené účtovníctvo tak, aby v prípade nepredvídateľnej udalosti nemal k dispozícii aspoň kópie podkladov (faktúry, hlásenia, priznania a i.).

Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie krajského súdu podľa 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. a § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil, pretože krajský súd vo veci rozhodol po vecnej i právnej stránke správne a jeho postup pri rozhodovaní o návrhu žalobcu na oslobodenie od súdneho poplatku maximálne rešpektoval a chránil práva žalobcu na spravodlivý súdny proces.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.